

Мазур Н. О., к.е.н., доцент, Целюх Я. О., студентка (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВОЛОНТЕРСТВА ЯК ІНДИКАТОР НАГАЛЬНИХ ПОТРЕБ СУСПІЛЬСТВА

Досліджено загальносвітові тенденції виникнення та розвитку конкретних напрямів волонтерства в контексті викликів і нагальних потреб суспільства від середини XIX століття до сьогодення. Визначено найбільш актуальні напрями волонтерської діяльності в Україні відповідно до чинного законодавства та пріоритетів населення. Задекларовано доцільність формування дієвої системи мотивування різних страт населення до волонтерської діяльності.

Ключові слова: волонтерство; волонтерська діяльність; напрями волонтерської діяльності; потреби суспільства.

В періоди сильної соціальної напруги й тривалої економічної та політичної нестабільності в країні державні структури часто не спроможні забезпечити повноцінну соціальну допомогу та належну підтримку нужденним і постраждалим верствам населення. Саме на таких етапах розвитку суспільства особливої актуальності набуває активізація філантропії, у тому числі волонтерської діяльності.

Прикладним та історичним аспектам розвитку волонтерства приділено увагу в працях таких вітчизняних науковців і практиків у сфері доброчинної діяльності, як А. Аніщенко, О. Беспалько, З. Бондаренко, Р. Вайнола, І. Зверєва, Р. Ілейжер, Є. Ільїн, А. Капська, Г. Крапівіна, О. Кузьменко, Г. Лактіонова, Л. Логачова, Т. Лях, В. Петрович, Н. Романова, С. Савченко, Ю. Семенова, С. Толстоухова, С. Харченко, М. Чухрай, І. Юрченко та ін. Зокрема, обґрунтовано роль волонтерства в соціумі, виділено основні групи добровольців, розглянуто напрями та окремі аспекти їх роботи, приділено увагу особливостям організації волонтерської діяльності. Водночас, майже відсутні системні дослідження щодо виникнення та розвитку конкретних напрямів волонтерства в контексті викликів і нагальних потреб суспільства, які б дозволили в подальшому розробити дієві механізми залучення різних страт населення до волонтерської діяльності.

Оскільки робота добровольців забезпечує реалізацію множини

завдань у сфері соціальної політики і не обмежена будь-якими соціально-демографічними рамками, постає завдання всебічного дослідження взаємозв'язку між особливостями виникнення та активізації конкретних напрямів волонтерської діяльності з метою виявлення базових мотивів, які спонукають населення до доброчинності, й подальшого формування дієвої системи стимулів розвитку волонтерського руху.

Волонтерство на сьогодні є важливою складовою розвитку кожної соціально орієнтованої держави. Кількість добровольців, які прагнуть своєю діяльністю впливати на стан добробуту в суспільстві, постійно зростає. У світі часто з'являються нові організації та об'єднання, які ставлять за мету підтримку та допомогу тим, хто цього потребує. Законом України «Про волонтерську діяльність» цей вид активності трактується як «добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги» [1].

Не зважаючи на значне поширення волонтерської діяльності у сучасному світі, цей феномен виник відносно недавно, а саме в середині XIX століття. Саме 1859 рік вважають роком започаткування волонтерського руху. Його засновником вважається французький письменник-журналіст Жан Анрі Дюнан, який став ініціатором створення Червоного Хреста – організації, яка повинна була працювати на волонтерських засадах і надавати першу медичну допомогу полоненим та пораненим. Принципами, сформульованими Анрі Дюнаном, керуються і досі волонтерські організації усього світу [2]. З того ж часу в країнах Західної Європи і США розпочинається стрімкий розвиток волонтерського руху, основними різновидами якого є діяльність «дружніх візитерів», сестер милосердя, самаритян, місіонерів. Тобто волонтерство набуває соціального змісту і починає визначатися як добровільна, неоплачувана діяльність у вільний від основної роботи час, спрямована на допомогу іншим [3].

Наступним, не менш важливим етапом у розвитку і становленні волонтерської діяльності стали 20-ті роки XX століття, коли почали з'являтися перші міжнародні робочі табори добровольців, європейські служби добровільної праці. Одним з яскравих прикладів таких організацій був волонтерський загін, створений у Франції біля Вердена. Участь у ньому брали представники французької та німецької молоді. Діяльність волонтерів була безоплатною. Добровольці працювали на будівництві, відновлюючи зруйновані після Першої світової війни будівлі та ферми. Все, що вони отримували за свою роботу (переважно, забезпечення житлом, харчуванням чи медичним страхуванням), було проявом простої вдячності зацікавлених сторін. Саме з цього починає свою діяльність

Міжнародна громадська служба, заснована П'єром Сересолем у 1920 році як гуманітарний рух з гаслом «Не говорити, а діяти» [3].

На 30-ті роки XX століття припадає розквіт волонтерського руху в США, до якого долучилося близько трьох мільйонів молоді [3]. В цей період з метою зниження рівня безробіття в країні президентом Франкліном Рузвельтом створено волонтерську організацію Civilian Conservation Corps [4]. Волонтерство посіло значне місце у свідомості та способі життя громадян й до того ж активно підтримувалося владою. Саме з метою сприяння розвитку волонтерського руху Д. Кеннеді у 1961 році створив організацію «Служба миру». Починаючи з 1993 року, волонтерський рух в США досяг надзвичайно високого рівня. Президент Б. Клінтон особисто займався фінансування волонтерських організацій, в результаті чого їх кількість швидко зростала і у 1996 році їх було вже 35 тисяч [3].

Важливий крок у світовому розвитку волонтерської діяльності зроблено в середині XX століття з появою Координаційного комітету міжнародної волонтерської служби (CCIVS) під егідою ЮНЕСКО із штаб-квартирою в Парижі [5]. 80-ті роки XX ст. стали періодом широкого розповсюдження екологічних проектів волонтерськими загонами у Європі [3].

Надзвичайно важливою датою в історії волонтерства є 14 вересня 1990 року. Саме в цей день на XI Всесвітній конференції Міжнародної Асоціації добровільних зусиль була прийнята Загальна декларація волонтерів, в якій визначено цілі, значення, принципи руху. Сьогодні волонтерські організації існують у 80 країнах світу, постійно реагуючи своєю діяльністю на нагальні проблеми, які виникають у суспільстві (таблиця).

Таблиця

Загальносвітові тенденції розвитку волонтерства як індикатор нагальних потреб суспільства

Період	Етапи розвитку волонтерства	Передумови (нагальні потреби суспільства)	Ключові моменти розвитку світового волонтерства
1859 рік	<ul style="list-style-type: none"> започаткування волонтерського руху 	<ul style="list-style-type: none"> австро-італо-французька війна; битва під Сольферіно, в результаті якої постраждало багато воїнів; необхідність надання першої медичної допомоги полоненим та пораненим 	<ul style="list-style-type: none"> створення Червоного Хреста – організації, яка покликана працювати на волонтерських засадах і надавати першу медичну допомогу полоненим та пораненим.

продовження таблиці

Середина XIX ст. – 50-ті роки XX ст.	<ul style="list-style-type: none"> розквіт волонтерства в країнах Західної Європи і в США 	<ul style="list-style-type: none"> світові війни; потреба у відновленні житлових будівель та інфраструктури; необхідність надання соціальної допомоги населенню; високий рівень безробіття в США 	<ul style="list-style-type: none"> у XIX ст. волонтерський рух розвивається як діяльність «дружніх візитерів», сестер милосердя, самаритян, місіонерів; у 20-тих роках XX ст. з'являються перші міжнародні робочі табори добровольців, європейські служби добровільної праці; 1920 р. – заснування Міжнародної громадської служби; 30-ті роки XX ст. – створення волонтерської організації Civilian Conservation Corps; середина XX ст. – заснування Координаційного комітету міжнародної волонтерської служби (CCIVS) під егідою ЮНЕСКО зі штаб-квартирою в Парижі.
60-ті роки XX ст. – сьогодні	<ul style="list-style-type: none"> становлення волонтерства у всьому світі 	<ul style="list-style-type: none"> період політичної відлиги; гендерна революція, хіпізм; питання прав людини відіграє центральну роль у Європі; динамічний розвиток європейської інтеграції; розвиток інформаційних технологій; економічні кризи 	<ul style="list-style-type: none"> 1961 рік – Д.Кеннеді створює організацію «Служба миру»; 1970 р. – в Ізраїлі створено національну цивільну службу з метою волонтерського служіння релігійних єврейських дівчат; 80-ті роки – започаткування широкого розповсюдження екологічних проектів європейськими волонтерськими загонами; 1993-1996 рр. – стрімкий розвиток волонтерського руху в США; 14 вересня 1990 року – на XI Всесвітній конференції Міжнародної Асоціації добровільних зусиль в Парижі прийнята Загальна декларація волонтерів.

Джерело: розроблено авторами на основі [2; 3].

На сучасному етапі свого розвитку волонтерство оперативно реагує на нагальні потреби суспільства, активізуючи діяльність добровольців у відповідних напрямках. Загалом у кризові періоди суспільного життя, чітко виділяються такі незмінні пріоритети волонтерської діяльності [6]:

- послаблення соціальної напруги шляхом підтримки найбільш

знедолених категорій населення;

- забезпечення гідного існування громадян, які в силу об'єктивних обставин не здатні піклуватися про себе самостійно;

- «заповнення» неоліків державної соціальної політики, насамперед за рахунок оперативного реагування та надання ефективної адресної соціальної допомоги, що відповідає потребам і запитам конкретної людини;

- поширення гуманістичних і альтруїстичних ідей та настроїв у суспільстві.

Однак кожна країна, зважаючи на рівень розвитку та внутрішні соціальні процеси, вирізняється конкретними найбільш розповсюдженими видами волонтерської діяльності. У Великій Британії та Ірландії однією з найактивніших сфер є соціальна робота; за останні роки особливо зросла популярність волонтерства на спортивних заходах та в акціях зі збереження довкілля. У Німеччині практична волонтерська діяльність також активно розвивається саме в соціальній – *Freiwilliges Soziales Jahr (FSJ)* та екологічній – *Freiwilliges Ökologisches Jahr (FOJ)* сферах. FSJ є допоміжною практичною діяльністю на повний робочий день впродовж 6-12 місяців (з можливістю продовження до 18-ти), котра здійснюється в лікарнях, будинках для пристарілих, дитячих закладах, закладах для людей з фізичними або розумовими вадами. До екологічної складової FOJ відносять добровільну роботу на фермах, у лісних господарствах, музеях, притулках для тварин тощо. З 2002 року волонтерська діяльність зараховується як альтернатива службі в армії [7]. У Франції найбільш популярними напрямками є проекти у сферах охорони здоров'я та реабілітації, боротьба з ізоляцією та дискримінацією, адаптація іммігрантів, а також освітні та культурологічні проекти. Близько 20% дорослого населення постійно беруть участь в акціях такого спрямування. Особливістю французького волонтерства є те, що добровольці також можуть брати участь у роботі місцевих органів влади, державних установах, в органах поліції тощо [6]. В Польщі волонтери можуть створювати різноманітні громадські проекти, які впливатимуть на добробут населення та відіграватимуть важливу роль у місцевому самоврядуванні. Також польські добровольці є активними суб'єктами формування місцевих бюджетів, впливаючи на рішення щодо напрямів витрачання коштів [8]. Волонтери США здійснюють свою діяльність за такими напрямками: збір і роздача їжі в притулках для бездомних (зазвичай під час великих релігійних свят); суботники і заходи освітнього спрямування (уроки й тренінги для

дорослих та дітей); допомога внаслідок стихійних лих (прибирання територій, фінансова та матеріальна допомога постраждалим); збір грошей для шкіл, церков, лікарень та інших неприбуткових організацій [9].

Хоча українським громадянам завжди була притаманна схильність до благодійництва, до 90-х років XX століття поняття «волонтер» в Україні не існувало. Лише з отриманням незалежності українці почали повноцінно займатися волонтерською діяльністю, активно розвиваючи мережу соціальних служб для молоді, метою яких була реалізація державної молодіжної політики та завдань, окреслених у Декларації «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» (15.12.1992, № 2859) і Законів України «Про сприяння становленню та соціальному розвитку молоді в Україні» (05.02.1993, № 2998-XII). Це і стало поштовхом для розвитку волонтерського руху в Україні, зокрема почали виникати та реалізовуватися такі вузькопрофільні програми, як: робота з безпритульними, соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з особливими потребами, просвітницька профілактична діяльність з питань наркозалежності, ВІЛ/СНІДу, ІПСШ, тютюнопаління та зловживання алкоголем. Зважаючи на значний обсяг роботи, з яким не могли повноцінно впоратися соціальні служби, почали виникати різні громадські організації, представники яких намагалися докласти максимум зусиль, щоб покращити ситуацію в державі. З травня 1998 року Україна разом з іншими країнами Центральної та Східної Європи, а також кількома країнами Азії розпочала реалізацію регіональної програми «Ініціатива з роботи на добровільних засадах». Ідея програми належить Нью-Йоркському Інституту Відкритого Суспільства і впроваджується через мережу національних відділень. Головною метою програми є відновлення руху волонтерів у згаданих країнах як запоруки громадського суспільства та незворотності демократичних перетворень, збільшення частки добровільної праці громадян, спрямованої на розв'язання конкретних проблем. До цілей і завдань програми в Україні передусім відносять: активізацію громадської діяльності шляхом розвитку руху волонтерів, спрямованої на якнайширше залучення населення до суспільно корисної праці на добровільних засадах у громадських організаціях, службах соціального захисту та медичній сфері для допомоги у розв'язанні проблем суспільства [3].

За прикладом міжнародних та зарубіжних волонтерських організацій українські добровольці також працюють за різними напрямками, втілюючи в життя актуальні проекти. Чинним законодавством визначено напрями, за якими може здійснюватися волонтерська діяльність в нашій державі [1]:

- надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації;

- здійснення догляду за хворими, особами з інвалідністю, саодинокими, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги;

- надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, дії особливого періоду, правових режимів надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі й стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам злочинів, біженцям, внутрішньо переміщеним особам;

- надання допомоги особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів;

- проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання;

- сприяння проведенню заходів національного та міжнародного значення, пов'язаних з організацією масових спортивних, культурних та інших видовищних і громадських заходів;

- надання волонтерської допомоги для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру;

- надання волонтерської допомоги Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам, органам державної влади під час дії особливого періоду, правових режимів надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

- сприяння уповноваженому органу з питань пробації у здійсненні нагляду за засудженими та проведенні з ними соціально-виховної роботи;

- надання волонтерської допомоги за іншими напрямками, не забороненими законодавством.

Одним з нових і найбільш актуальних для нашої держави видів волонтерства з 2014 року є допомога воїнам АТО, постраждалим внаслідок бойових дій, переселенцям зі Сходу. На замовлення Організації Об'єднаних Націй компанією GfK Ukraine у 2014 році

проведено загальнонаціональне дослідження стану волонтерства в Україні, за результатами якого з'ясовано, що 62% українців визнають важливу роль волонтерів у політичних змінах, на думку 85% населення волонтерський рух допомагає зміцненню миру, а 81% вважають, що волонтерство є важливою складовою громадянського суспільства. 23% українців мали досвід участі у волонтерській діяльності, а 9% з них розпочали займатися волонтерством саме в результаті розгортання бойових дій. 70% українських волонтерів допомагають українській армії та постраждалим. Вони сприяють отриманню українськими бійцями сучасного обмундирування, амуніції, технічних засобів, транспорту та надають допомогу внутрішньо переміщеним особам, які вимушено залишили свої домівки у Криму і на Донбасі, у пошуку житла, забезпеченні речами першої необхідності, їжею та одягом [10].

Традиційними для України напрямками волонтерської діяльності сьогодні також є:

- робота з бездомними (волонтери збирають та роздають нужденним одяг та їжу, організовують різноманітні просвітницькі заходи, пікніки, спільні святкування великих свят);

- допомога освітнім закладам у навчально-виховній роботі, установам соціального забезпечення – в роботі з дітьми та молоддю з особливими потребами, з людьми похилого віку (організуються та проводяться різноманітні тренінги, просвітницькі лекції в школах, дитячі свята та вечори; табори, зустрічі, ігри для дітей-сиріт);

- збір коштів для фінансування українських лікарень, забезпечення їх необхідним обладнанням та медикаментами, на лікування чи оперування важко хворих пацієнтів;

- наданням допомоги різним категоріям населення у будь-яких видах діяльності, навчання, розвитку.

За результатами загального аналізу стану волонтерства GfK Ukraine, допомогою людям похилого віку, інвалідам, дітям займаються 38% українських волонтерів; благоустроєм дворів, вулиць, посадкою квітів або дерев, прибиранням сміття – 28%; 12% добровольців піклуються про бездомних тварин; 8% – беруть участь у благодійних концертах, виставках і виставах [10].

За даними благодійної організації «Charities Aid Foundation», у 2018 році Україна посіла 81-е місце у світовому рейтингу благодійності із 153 наявних, піднявшись за останні вісім років на 69 позицій і випередивши такі країни, як Польща, Естонія, Росія та Грузія. При цьому 42% українців допомагали незнайомцям, 29% – жертвували кошти на благодійність і 15% – займалися волонтерством [11].

У багатьох соціально орієнтованих, економічно розвинених

країнах волонтерська діяльність є невід'ємною складовою саморегуляції суспільства. Практично доведено, що шляхом залучення населення до вирішення соціальних конфліктів, соціальних та екологічних проблем на волонтерських засадах можна створити всі умови для формування такої системи саморегулювання, коли наявні виклики можуть вирішуватися за рахунок внутрішнього потенціалу цього суспільства. Водночас, щоб волонтерський рух як на міжнародному, так і, в першу чергу, на національному та локальному рівнях набув системного а не ситуаційного характеру, праця добровольців не може постійно ґрунтуватися тільки на їхніх ціннісних орієнтаціях і внутрішніх мотивах, націлених на безкорисну допомогу іншим. Для підтримки й постійного ефективного функціонування даного виду суспільно-корисної діяльності необхідно сформувати дієву систему мотивування населення до волонтерства в розрізі конкретних страт, що є завданням подальших етапів дослідження.

- 1.** Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17> (дата звернення: 01.12.2019).
- 2.** Історія волонтерства. URL: http://www.volunteer.kiev.ua/pages/History_volunteer (дата звернення: 01.12.2019).
- 3.** Історія волонтерської діяльності в світі та в Україні. URL: https://keui.files.wordpress.com/2015/04/42_tymchenko_shmarina.pdf (дата звернення: 01.12.2019).
- 4.** Neil M. Maher, Nature's New Deal: The Civilian Conservation Corps and the Roots of the American Environmental Movement. New York : Oxford University Press, 2008. 328 p. URL: <http://global.oup.com/academic/product/natures-new-deal> (дата звернення: 01.12.2019).
- 5.** Волонтерство. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 01.12.2019).
- 6.** Аналітична доповідь «Волонтерський рух: Світовий досвід та українські громадянські практики». URL: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/volonter+697e4.pdf> (дата звернення: 01.12.2019).
- 7.** Freiwilliges Soziales Jahr (FSJ) oder Freiwilliges Ökologisches Jahr (FOJ) URL: http://www.gesetzeim-internet.de/bundesrecht/f_jfg/gesamt (дата звернення: 01.12.2019).
- 8.** Volunteering and self-organization: world-wide experience. URL: https://issuu.com/kyany/docs/my_kyjany_1_2015 (дата звернення: 01.12.2019).
- 9.** В сфері волонтерства нам є чому почитися у Америки. URL: <https://avdeev-roman.livejournal.com/320841.html> (дата звернення: 01.12.2019).
- 10.** GfK Ukraine. Волонтерський рух в Україні. URL: <file:///C:/Users/HP/Desktop/GfK.pdf>. (дата звернення: 01.12.2019).
- 11.** За 8 років Україна піднялась у світовому рейтингу благодійності на 69 позицій. URL: <http://rada.gov.com.ua/za-8-rokiv-ukrayina-pidnyalas-u-svitovomu-reytingu-blagodiynosti-na-69-pozitsiy/> (дата звернення: 01.12.2019).

REFERENCES:

1. Pro volontersku diialnist : Zakon Ukrainy vid 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17> (data zvernennia: 01.12.2019).
2. Istoriia volonterstva. URL: http://www.volunteer.kiev.ua/pages/History_volunteer (data zvernennia: 01.12.2019).
3. Istoriia volonterskoi diialnosti v sviti ta v Ukraini. URL: https://keui.files.wordpress.com/2015/04/42_tymchenko_shmarina.pdf (data zvernennia: 01.12.2019).
4. Neil M. Maher, Natures New Deal: The Civilian Conservation Corps and the Roots of the American Environmental Movement. New York : Oxford University Press, 2008. 328 r. URL: <http://global.oup.com/academic/product/natures-new-deal> (data zvernennia: 01.12.2019).
5. Volonterstvo. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (data zvernennia: 01.12.2019).
6. Analitychna dopovid «Volonterskyi rukh: Svitovyi dosvid ta ukraïnski hromadianski praktyky». URL: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/volonter+697e4.pdf> (data zvernennia: 01.12.2019).
7. Freiwilliges Soziales Jahr (FSJ) oder Freiwilliges Ökologisches Jahr (FOJ) URL: http://www.gesetzeim-internet.de/bundesrecht/f_jfg/gesamt (data zvernennia: 01.12.2019).
8. Volunteering and self-organization: world-wide experience. URL: https://issuu.com/kyany/docs/my_kyany_1_2015 (data zvernennia: 01.12.2019).
9. V sfere volonterstva nam est chemu pouchitsia u Ameriki. URL: <https://avdeev-roman.livejournal.com/320841.html> (data zvernennia: 01.12.2019).
10. GfK Ukraine. Volonterskyi rukh v Ukraini. URL: <file:///C:/Users/HP/Desktop/GfK.pdf>. (data zvernennia: 01.12.2019).
11. Za 8 rokiv Ukraina pidnialas u svitovomu reitynhu blahodiinosti na 69 pozytsii. URL: <http://rada.gov.com.ua/za-8-rokiv-ukrayina-pidnyalas-u-svitovomu-reytingu-blagodiynosti-na-69-pozitsiy/> (data zvernennia: 01.12.2019).

Mazur N. O., Candidate of Economics (Ph.D.), Associate Professor,
Tseliukh Ya. O., Senior Student
(National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

VOLUNTEER ACTIVITY DEVELOPMENT TENDENCIES AS AN INDICATOR OF EMERGENCY NEEDS OF SOCIETY

Governmental structures are often unable to provide adequate social assistance and adequate support to the needy and affected sections of the population in times of intense social tension, prolonged economic and political instability in the country. Activation of volunteering activity is of particular relevance at these stages of social development. Volunteer work provides many social policy objectives and is not limited to any socio-demographic framework. Therefore, the task of researching the relationship between the peculiarities of the emergence and activation of specific areas of

volunteer activity in order to further identify the basic motives of the population to charity arises.

Global trends in the emergence and development of specific strands of volunteering have been explored in the context of the challenges and urgent needs of society from the mid-19th century to the present. Volunteering today is an important component of the development of every socially-oriented state. Volunteer organizations exist in 80 countries. At the present stage of its development, volunteering responds promptly to the urgent needs of society by activating volunteer activity in the appropriate areas. The most relevant areas of volunteer activity in Ukraine are determined in accordance with the current legislation and priorities of the population.

In many socially oriented, economically developed countries, volunteering is an integral part of self-regulation. In order to support and maintain the effective functioning of this type of socially useful activity, it is necessary to create an effective system of motivating the population to volunteer in the context of specific executions.

Keywords: volunteering; volunteer activity; directions of volunteer activity; needs of society.

Мазур Н. А., к.э.н., доцент, Целюх Я. О., студентка (Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно)

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВОЛОНТЕРОВ КАК ИНДИКАТОР НАСУЩНЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ОБЩЕСТВА

Исследованы общемировые тенденции возникновения и развития конкретных направлений деятельности волонтеров в контексте вызовов и насущных проблем общества с середины XIX века до современности. Определены наиболее актуальные направления волонтерской деятельности в Украине в соответствии с действующим законодательством и приоритетами населения. Задекларирована целесообразность формирования действенной системы мотивирования различных страт населения к волонтерской деятельности.

Ключевые слова: волонтер; волонтерская деятельность; направления волонтерской деятельности; потребности общества.
